

HISTORIA TO
BIAE CARMINE REDDITA
& dedicata.

NOBILI AC CLARO VIRO, VIR-
tute, pietate, sapientia, & doctrina præstanti,
Domino Guolfgango Carolo Rechlinge-
ro, Patritio Augustensi, clarissimo, Do-
mino suo ac optimo Mæcenati,
summa ac debita obseruantia
colendo, à
M. Ioanne Schihelio Monacensi.

Commenda Deo uiam tuam & ipse faciet.

1568.

TObiam mea musa canit: quē itē mātē natum
Naphthalidum, pietate grauem dilexit olympi
Rector: in aduersis capto fuit auxiliator

Verus erat namq; hic diuinis inuigilando
Præceptis solitus vitæ deperdere tempus:
Nec comes ad vitulos ibat, quos impius olim
Ieroboam in summo mandarāt ponere monte:
Pendeat denis semper de partibus vnam,
Pauperibus: puero fuit hæc tum maxima cura:
Annis sed crescens vxorem duxit honestam
Ex qua concepit natum, quem nomen & æquum
Fecit habere sibi, factis nec defuit omen
Nam simili patri factis & moribus extans
Semper ad æternum fudit pia vota parentem:

Cum capti q; senex puer & castissima coniunx
Incolerent Niniuen, timuit contingere carnes
Gentilium: reliqui fratres quas mandere passim
Haud timuere: fuit tanta constantia sancti
Et locat argenti pondus sibi sanguine iuncto
Gabel Ragensi miseris conuiuia præbet
Solatur tristes cæsisq; tyrannide Regis
More pio patrum exequias persoluit iustas:
Singula quid referam nil non laudabile fecit
Illa dies igitur supremum tempus in vrbe

A ij

To

Tobias fuerat regi cum cuncta tulisset
Impia turba suo: sed iusta vindicis ira
Cæditur à natis proprijs rex atq; redire
Tobias audet senior coniuxq; puerq;
Post ubi Festa dies, domino celebranda fuisset,
Splendida vir domini sanctis conuiuia præbens
Audijt à nato misso ad conuiuia iustos
Accitum: Pater ecce iacet nunc impie cæsus
Israelita alius: quæ postquam dicta dedisset
Exilit æde senex humeris sublataq; cæsi
Corpora ferre parat, tectis abscondere tandem
Conteriturq; dies luctu tremor occupat artus.
Sed postquam venit tristissima noctis imago
Inuitis cunctis domini tamen actus amore
Frigida defuncti mandauit membra sepulchro
Contigit interea fessus cum membra quieti
Redderet, vt nido caderent (heu) stercora progenes
Quæ miseris dempsere senis sua lumina ocellis
Exprobrat hinc sancto vitium cognatus & vxor
Hædi de furto faceret cum plurima verba
Ille tamen domino fidens sua damna leuabat
Alloquiturq; Deum dictis, quem cuncta timere
Fas: Æterne pater iustis qui legibus orbem
Ire iubet veri nomen tibi conuenit vni

Sis

Sis memor indigni clara te voce vocantis
Nam tibi peccaui soli tua numina læsi
Contra mandantis voces mala plurima feci
Tempus adesse precor: liceat quo claudere vitam
Inq; tuo sanctis viuum colludere regnu
Illa eademq; dies, Raguelis nomine Saram
Natam præ domini facie pia fundere vota
Fecit vt Ancillæ sensit maledicta superbæ
Vah me dicentis quæuis occidere tanquam
Septem coniugio fueras quibus improba iuncta.
Audijt ista Deus faciles & præbuit aures
Amborum precibus Raphaël deq; æthere mittit
Curatum miseros nec spe viuentes inani.
Hæc ubi diuersis diuersa in parte geruntur
Voce vocat natum genitor cui talia fatur:
Nate ubi vana mei terris discedet imago.
Pallida perfuncti mandabis viscera terræ:
Deq; tua causa matris quæ maxima damna
Pertulit esto memor defunctæ membraq; membris
Adde meis dominum cunctis venerare diebus
Vnius vxoris castæ tenearis amore
Plurima quæ patrem faciat te prole beatum
Pauperibusq; dato rerum si copia tibi
Si cui debueris quicquam persoluito statim

Alter

Alteri nec facias fieri quod non tibi velles
Semper & à gnaris rerum consilia quære
Insuper argenti pondus dedi sanguine iuncto
Gabelo repetas istud comitatus amico

Hæc vbi dicta dedit contra sic filius inquit
Omnes mandantis uoces seruare meum sit
Care pater summâ argenti sed quomodo quæram
Cogerer ignotam ignotus percurrere terram
Effatus siluit genitor contrarius ibat
Est mihi namq; manu scriptum quod arauit amica
Hoc vbi monfiraris poteris extrudere pondus
Quod superest socium tecum qui casus & omnes
Conductus precio possit peruincere quære.
Exiit hinc natus iuuenem pulcherrime cinctum
Vestibus & ferro reperit cui talia fatur.
Paucis, ignorans domini quod nuncius esset
Dicas ò iuuenis qui sis & quibus ab oris
Anq; tibi notum Medorum ducat ad arua
Quæ via: numq; tibi comitem me iungere cordi.
Ast ego Iacabo prognatus nuncius illi
Inquit: Medorum nec me via fallit euntem
Omnia nam lustrans perplexū iter omne reuolui
Hospitiumq; dedit Gabel pro more benignos
Hæc vbi dicta puer patri retulisset amica

Egres,

Egressus iuuenem subter fastigia tecta
Ducit: quem iuuenis dictis compellat amicis
Sint tibi sancte senex domui pia gaudia semper.
Gaudia cur domui vobis cur gaudia dicis
Sidera cum noctis solis cum lumina visu
Candida non sentire queam senior referebat.

Angelus his contra dictis solatur amicum
Lætus vt esse velis moneo nam gaudia tempus
Maxima quæq; dabit dominus cum ferre salutem
Ceperit: auxiliūq; dies quod proximus instet
Dico: Tobias sequitur sed talibus ipsum.
Dic formose puer qui te genuere parentes
Saluum nunq; potis natum deducere ad urbem
Rages: Hic contra quærenti talia fatur
Cur genus & proauos miseri cur stemmata quæris
Pauperies quæ sęua labor quemq; improbus vrget
Sed ne sollicitum reddam te percipe paucis
Azariæ nomen nobis sed magni Ananiæ
Patri: quod restat natum deducere saluum
Est animus semperq; manens immota voluntas.

Omnibus vtq; puer tandem valedixit amicis
Discessere duo iuuenes: pulcherrimus vt alter
Angelus à Domino missus: sed filius alter
Tobiz: sequitur genitrix quem plurima votis
Progressi,

Progressiꝫ viam mansere ad limina tygris
Cumꝫ lauare pedes Tobias fessus eundo.
Vellet: tum freta destituunt ad littora piscem
Horrendū immanem ingentem: qui corpore obesus
Fauces pandebat cupidus consumere membra
Tobix iuuenis sed eum compendere iussus
In terram traxit: manibus quoꝫ viscera nudat
Seruat & admonitu comitis fel, vascula cordis
Epar: & ingentis carnes ac viscera torret
Reliquias: in via secum quas fumere posset.

Dic o fide comes medicamina qualia possint
Partibus ex istis componi filius inquit
Tobix: retulit contra sed talia fidus
Exiguam cordis partem in carbone reponas
Vsto dæmonij fumus genus omne repellat
Atri sed fellis fructum perdiscito talem
Si quis cognatus laborarit lumine forsan
Lumina fac vngas isto dolor omnis abibit
Vtꝫ viæ multum iuuenes post terga relinquunt
Affatur comitem Tobias talibus vltro
Cuius en hospitio suscepti tecta subimus

Angelus at contra respondens talia dicit
Est vir diuinus Raguel quem nomine dicunt
Hic: tibi propinquusꝫ tuo de stemmate natus

Filius

Filius huic fato diuum, prolesꝫ uirilis
Nulla est: Sola domum tantam sed filia seruat
Iam matura uiro: quam tu sociam tibi iungi
Poscas: namꝫ hominis omnis substantia uobis
Debetur tua sunt quæ cunꝫ domus tenet ampla
Sed iuuenis contra suadentem talia profert
Hanc ego quam dicis septem nupsisse maritis
Audieram atꝫ illos Sathanæ occubuisse furore
Sic quoꝫ dæmonij forsan succumberem in armis
Atꝫ caput patrum stygias detruderem ad undas

Angelus at contra: uexat quos dira libido,
Nec timor ullus habet summi qui cuncta creauit
Hos potis est dæmon multis tentare periclis:

Sed mage tu duplices tendens ad sidera palmas
Iuppiter ut ceptis æquus sit cepta secundet
Expete: & obscura noctis sub imagine partem
Epatis incendas fugiet tum dæmon abinde
Altera sed tandem admittet te more piorum
Nox horrenda satis benedicet tertia uobis
Quartaꝫ desponsam primo tibi iunget amicam
Noxque petita diu lacrymis optataꝫ multis.

Progressi interea Raguelis tecta subibant
Suscipit hic ambos gaudens epulasꝫ ministrat
Contutuꝫ hærens Tobix: talia dicit

B

Omnia

Omnia cogna tum referunt vocesq; colorq;
Dicite sed iuuenes qui nam estis & vnde oriundi
Quoue tenetis iter, cur, quidue refertis

Illi sed contra quærenti talia fantur
Nos sumus ex Niniuen capti de stirpeq; nati
Naphthalidum pressiq; malis duroq; labore
Inquit vt hic nostis Tobiam: nuncius illi
Cumq; diu multis nulli virtute secundum
Diceret antiquum Tobiam: nouimus illi
En pater istius Tobias laudibus æquas
Cunctis quem verè nec enim virtutibus vlli
Cedit: diuinis semper pia cura ministris

Audjt hæc vbi dicta senex effundere fletus
Cepit & amplexus iuuenem piabasia fixit
Vxor quem lacrymis sequitur formosaq; nata
Nec non & vario lucem sermone trahentes
Iussit cognatos stratis accumbere mensis.
Abnuic at iuuenis tacita sub mente volutans
Fœdera promissi thalami lætosq; hymenæos
Taliaq; vt primum dicit data copia fandi

Cum tibi sit plenis iam filia nubilis annis
Hanc mihi de sponsam tradas ac fœdere firmo
Connubij neqtas quod nil nisi acerba valebit
Rumpere mors: nec enim nunc sumere carnes

Pocula

Pocula nonq; volo dextra ni pignora firmas
Dixerat: hic stupidus terræ sua lumina figit
Multa gemens tristiq; necem sub pectore versans
Septem: quos gnatae dederat ppriosq; dicaraturas
Angelus at timidum iuueni nec verba ferentem
Hortatur subito dictis atq; increpat vltro
Multa viri virtus: timeas ne iungere natam
Haudq; viris alijs fuit hunc fas nubere propter
Ille. Equidem mirabor si non alta Deorum
Audisset sedes gemitus: lacrymasq; fluentes
Vidisset: nec enim sine numine diuum
Vt reor accessit: iuuenem conuersus adibat
Heus confide puer continget filia vobis
Dextera nam fidei testis, natae accipe dextram
Ferrique inde iubet mensas & fercula poni
Inque cubile aliud duxit stratisq; locauit
Natae de flentem casus miserisq; labores
Tristia fata sibi, famæ nocumenta pudicæ
Comestis dapibus positis mensisq; remotis
Gaudentem thalamo sponsum ceptisq; hymenæis
Adducunt sponsæ verbi memor ille relati
Epar succendit Raphaël tum dæmona vincit
Et memor ille precum de lecto surgere Saram
Iussit, & instantes, p̄cibus nitidū æthera complent

B ñ O pater

O pater alti tonans uerbo qui cuncta creasti
Sidera te coeli, terræ, teq; æquora cantant
Flumina te laudant fontes præconia dicunt.
Non necrit uefana Venus nec dira libido
Vincula connubij sed amor & cura nepotum
Respice nos miseros longæuæ tempora uitæ
Afflictis cedas fugiat discordia demens.

Ast ubi cristatus noctis denunciar ales
Tempora: cum seruis Raguel fodere sepulchrum
Ante diem possent cæsum quo condere terræ
Viueret sed postquam seruæ percepit abore
Ambos ille Deo cantat præconia ludis
Et iubet effossum seruos complere barathrum
Instauratq; epulas & bacchi dona ministrat.

Inde uix comiti uerbis persuadet amicis
Tobias, soceri blando sermone retentus
Ut iter ad Persas tendat pondusq; recaptet
Quod pater agnato dederat usq; locarat.

Angelus at monitu iuuenis discessit abinde
Argenti recipit pondus scriptumq; rependit
Hortatur secum ueniens ut festa celebret
Agnati iuuenis sequitur uestigia Gabel.

Post ubi progressi Raguelis tecta subibant
Inueniunt iuuenem mensis accumbere lætis

Qui

Qui cum conspexit faciem uenientis amici
Profilit ac saluum gaudet uidisse sobrinum.

Interea senior tristis diuum erat omne
Tempus & expectat natum multamq; volutat
Pectore, sollicitus curam: quæ causa morandi
Computat & cur nam tam longum filius absit.
Hanna sed illacrimans dulci præfatur amore.
Nate meæ vires mea sola & fera voluptas
Solamenq; mali, requies, spes sola nepotum
Cur te non nostri tenuere cubilia tecti
Ah lacrymosa dies qua te dimisimus vltro

Hanc natum miserè flentem solatur abunde
Tobias: nec enim Domino diffidere quiuit
Filius ah taceas sanus: fido comitatus
Discessit socio: tristem sed ille nequicquam
Solatur: resonare docet penetralia natum
Quotidie excurrens campoq; aditusq; respectat

Interea iuuenem precibus cum flectere nullis
Posset, dimittit Raguel, natam quoq; verbis
Hortatur socero veros ut præstet honores
Coniugis ante alios firmo teneatur amore
Commisamq; domum vigili tueatur ut arte

Discessit iuuenis soceri cum dona recepit
Iamq; iter emensi medium Haræ alta videbant

B iij

Tege

Tegmina: Tobian dictis affatur amicis
Angelus: heus eadem fors an sententia menti
Si sedet & celeri mecum vis pergere gressu
Coniugi dic tardè legat ut vestigia nostra
 Progressus patrias postquam peruenit ad ædes
Filius, & cari genitoris lumina felle
(Iussu quod tales socij seruarat in usus.)
Vnxit: disijciunt tenebras lucemq; receptant
Lumina clara diei noctis cum sidera cernit
Communi domino decantant carmina voce
 Septima sed postquam sparsit sua lumina phœbus
Ad properat tectis natæ castissima coniux
Dona ferens Raguel, dotem, quæ iussit habere
 Inde viæ comitem verbis seniorq; puerq;
Hortantur cunctis medium de sumere donis
Sed negat & qui sit primum tunc ordine pandit
Hinc iubet hos semper venerari numina diuum
Euanuit dicto, tenues sublatus in auras.
 Fide Deo quicumq; graues sub corde dolores
Versas: hic miseros magna defendit opum vi.

FINIS.

